

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ

॥ ಏಕತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಏಕತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಕಂಪನಸಮೃತ್ಯಾ ರಾವಣಸ್ಯ ಸೀತಾಪಹರಣಾಯ ಗಮನಂ ಮಾರೀಚಸ್ಯ
ವಚಸಾ ತಸ್ಯ ಪುನರ್ಲಂಕಾಯಾಮೇವ ಪರಾವರ್ತನಂ

ತ್ವರಮಾಣಸ್ತತೋ ಗತ್ವಾ ಜನಸ್ಥಾನಾದಕಂಪನಃ |
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಲಂಕಾಂ ವೇಗೇನ ರಾವಣಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 3.31.1 ||

ಜನಸ್ಥಾನಸ್ಥಿತಾ ರಾಜನ್ ರಾಕ್ಷಸಾ ಬಹವೋ ಹತಾಃ |
ಖರಶ್ಚ ನಿಹತಃ ಸಂಖ್ಯೇ ಕಥಂಚಿದಹಮಾಗತಃ || 3.31.2 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ದಶಗ್ರೀವಃ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ |
ಅಕಂಪನಮುವಾಚೇದಂ ನಿರ್ದಹನ್ನಿವ ತೇಜಸಾ || 3.31.3 ||

ಕೇನ ಭೀಮಂ ಜನಸ್ಥಾನಂ ಹತಂ ಮಮ ಪರಾಸುನಾ |
ಕೋ ಹಿ ಸರ್ವೇಷು ಲೋಕೇಷು ಗತಿಂ ನಾಧಿಗಮಿಷ್ಯತಿ || 3.31.4 ||

ನ ಹಿ ಮೇ ವಿಪ್ರಿಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಶಕ್ಯಂ ಮಘವತಾ ಸುಖಂ |
ಪ್ರಾಪ್ತುಂ ವೈಶ್ರವಣೇನಾಪಿ ನ ಯಮೇನ ಚ ವಿಷ್ಣುನಾ || 3.31.5 ||

ಕಾಲಸ್ಯ ಚಾಪ್ಯಹಂ ಕಾಲೋ ದಹೇಯಮಪಿ ಪಾವಕಂ |
ಮೃತ್ಯುಂ ಮರಣಧರ್ಮೇಣ ಸಂಯೋಜಯಿತುಮುತ್ಸಹೇ || 3.31.6 ||

ವಾತಸ್ಯ ತರಸಾ ವೇಗಂ ನಿಹಂತುಮಪಿ ಚೋತ್ಸಹೇ |
ದಹೇಯಮಪಿ ಸಂಕ್ರುದ್ಧಸ್ತೇಜಸಾಽದಿತ್ಯಪಾವಕೌ || 3.31.7 ||

ತಥಾ ಕೃದ್ಧಂ ದಶಗ್ರೀವಂ ಕೃತಾಂಜಲಿರಕಂಪನಃ |
ಭಯಾತ್ ಸಂದಿಗ್ಧಯಾ ವಾಚಾ ರಾವಣಂ ಯಾಚತೇಽಭಯಂ || 3.31.8 ||

ದಶಗ್ರೀವೋಽಭಯಂ ತಸ್ಮೈ ಪ್ರದದೌ ರಕ್ಷಸಾಂ ವರಃ |
ಸ ವಿಸ್ರಬ್ಧೋಽಬ್ರವೀದ್ ವಾಕ್ಯಮಸಂದಿಗ್ಧಮಕಂಪನಃ || 3.31.9 ||

ಪುತ್ರೋ ದಶರಥಸ್ಯಾಸ್ತೇ ಸಿಂಹಸಂಹನನೋ ಯುವಾ |
ರಾಮೋ ನಾಮ ಮಹಾಸ್ಕಂಧೋ ವೃತ್ತಾಯತಮಹಾಭುಜಃ || 3.31.10 ||

ಶ್ಯಾಮಃ ಪೃಥುಯಶಾಃ ಶ್ರೀಮಾನತುಲ್ಯಬಲವಿಕ್ರಮಃ |
ಹತಸ್ತೇನ ಜನಸ್ಥಾನೇ ಖರಶ್ಚ ಸಹದೂಷಣಃ || 3.31.11 ||

ಅಕಂಪನವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ನಾಗೇಂದ್ರ ಇವ ನಿಶ್ವಸ್ಯ ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 3.31.12 ||

ಸ ಸುರೇಂದ್ರೇಣ ಸಂಯುಕ್ತೋ ರಾಮಃ ಸರ್ವಾಮರೈಃ ಸಹ |
ಉಪಯಾತೋ ಜನಸ್ಥಾನಂ ಬ್ರೂಹಿ ಕಚ್ಚಿದಕಂಪನ || 3.31.13 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ಪುನರ್ವಾಕ್ಯಂ ನಿಶಮ್ಯ ತದಕಂಪನಃ |
ಆಚಚಕ್ಷೇ ಬಲಂ ತಸ್ಯ ವಿಕ್ರಮಂ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 3.31.14 ||

ರಾಮೋ ನಾಮ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸರ್ವಧನುಷ್ಮತಾಂ |
ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗುಣಸಂಪನ್ನಃ ಪರಂ ಧರ್ಮಂ ಗತೋ ಯುಧಿ || 3.31.15 ||

ತಸ್ಯಾನುರೂಪೋ ಬಲವಾನ್ ರಕ್ತಾಕ್ಷೋ ದುಂದುಭಿಸ್ವನಃ |
ಕನೀಯಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಭ್ರಾತಾ ರಾಕಾಶಶಿನಿಭಾನನಃ || 3.31.16 ||

ಸ ತೇನ ಸಹ ಸಂಯುಕ್ತಃ ಪಾವಕೇನಾನಿಲೋ ಯಥಾ |
ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜವರಸ್ತೇನ ಜನಸ್ಥಾನಂ ನಿಪಾತಿತಂ || 3.31.17 ||

ನೈವ ದೇವಾ ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ |
ಶರಾ ರಾಮೇಣ ತೂತ್ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ರುಕ್ಮಪುಂಖಾಃ ಪತತ್ತ್ರಿಣಃ || 3.31.18 ||

ಸರ್ಪಾಃ ಪಂಚಾನನಾ ಭೂತ್ವಾ ಭಕ್ಷಯಂತಿ ಸ್ಮ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ |
ಯೇನ ಯೇನ ಚ ಗಚ್ಛಂತಿ ರಾಕ್ಷಸಾ ಭಯಕರ್ಷಿತಾಃ || 3.31.19 ||

ತೇನ ತೇನ ಸ್ಮ ಪಶ್ಯಂತಿ ರಾಮಮೇವಾಗ್ರತಃ ಸ್ಥಿತಂ |
ಇತ್ಥಂ ವಿನಾಶಿತಂ ತೇನ ಜನಸ್ಥಾನಂ ತವಾನಘ || 3.31.20 ||

ಅಕಂಪನವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಜನಸ್ಥಾನಂ ರಾಮಂ ಹಂತುಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಂ || 3.31.21 ||

ಅಧೈವಮುಕ್ತೇ ವಚನೇ ಪ್ರೋವಾಚೇದಮಕಂಪನಃ |
ಶೃಣು ರಾಜನ್ ಯಥಾವೃತ್ತಂ ರಾಮಸ್ಯ ಬಲಪೌರುಷಂ || 3.31.22 ||

ಅಸಾಧ್ಯಃ ಕುಪಿತೋ ರಾಮೋ ವಿಕ್ರಮೇಣ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಆಪಗಾಯಾಸ್ತು ಪೂರ್ಣಾಯಾ ವೇಗಂ ಪರಿಹರೇಚ್ಛರೈಃ || 3.31.23 ||

ಸತಾರಾಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರಂ ನಭಶ್ಚಾಪ್ಯವಸಾದಯೇತ್ |
ಅಸೌ ರಾಮಸ್ತು ಸೀದಂತೀ ಶ್ರೀಮಾನಭ್ಯುದ್ಧರೇನ್ಮಹೀಂ || 3.31.24 ||

ಭಿತ್ತ್ವಾ ವೇಲಾಂ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಲೋಕಾನಾಪ್ಲಾವಯೇದ್ ವಿಭುಃ |
ವೇಗಂ ವಾಪಿ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ವಾಯುಂ ವಾ ವಿಧಮೇಚ್ಛರೈಃ || 3.31.25 ||

ಸಂಹತ್ಯ ವಾ ಪುನರ್ಲೋಕಾನ್ ವಿಕ್ರಮೇಣ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಶಕ್ತಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸ ಪುರುಷಃ ಸ್ರಷ್ಟಂ ಪುನರಪಿ ಪ್ರಜಾಃ || 3.31.26 ||

ನಹಿ ರಾಮೋ ದಶಗ್ರೀವ ಶಕ್ಯೋ ಜೇತುಂ ರಣೇ ತ್ವಯಾ |
ರಕ್ಷಸಾಂ ವಾಪಿ ಲೋಕೇನ ಸ್ವರ್ಗಃ ಪಾಪಜನ್ಮಿರಿವ || 3.31.27 ||

ನ ತಂ ವಧ್ಯಮಹಂ ಮನ್ಯೇ ಸರ್ವೈರ್ದೇವಾಸುರೈರಪಿ |
ಅಯಂ ತಸ್ಯ ವಧೋಪಾಯಸ್ತನ್ಮಮೈಕಮನಾಃ ಶೃಣು || 3.31.28 ||

ಭಾರ್ಯಾ ತಸ್ಯೋತ್ತಮಾ ಲೋಕೇ ಸೀತಾ ನಾಮ ಸುಮಧ್ಯಮಾ |
ಶ್ಯಾಮಾ ಸಮವಿಭಕ್ತಾಂಗೀ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನಂ ರತ್ನಭೂಷಿತಾ || 3.31.29 ||

ನೈವ ದೇವೀ ನ ಗಂಧರ್ವೀ ನಾಪ್ಸರಾ ನ ಚ ಪನ್ನಗೀ |
ತುಲ್ಯಾ ಸೀಮಂತಿನೀ ತಸ್ಯಾ ಮಾನುಷೀ ತು ಕುತೋ ಭವೇತ್ || 3.31.30 ||

ತಸ್ಯಾಪಹರ ಭಾರ್ಯಾಂ ತ್ವಂ ತಂ ಪ್ರಮಥ್ಯ ಮಹಾವನೇ |
ಸೀತಯಾ ರಹಿತೋ ರಾಮೋ ನ ಚೈವ ಹಿ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 3.31.31 ||

ಅರೋಚಯತ ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ಮಹಾಬಾಹುರಕಂಪನಮುವಾಚ ಹ || 3.31.32 ||

ಬಾಢಂ ಕಲ್ಯಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಹ್ಯೇಕಃ ಸಾರಥಿನಾ ಸಹ |
ಆನೇಷ್ಯಾಮಿ ಚ ವೈದೇಹೀಮಿಮಾಂ ಹೃಷ್ಟೋ ಮಹಾಪುರಿಂ || 3.31.33 ||

ತದೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಯಯೌ ಖರಯುಕ್ತೇನ ರಾವಣಃ |
ರಥೇನಾದಿತ್ಯವರ್ಣೇನ ದಿಶಃ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಕಾಶಯನ್ || 3.31.34 ||

ಸ ರಥೋ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ನಕ್ಷತ್ರಪಥಗೋ ಮಹಾನ್ |
ಚಂಚುರ್ಯಮಾಣಃ ಶುಶುಭೇ ಜಲದೇ ಚಂದ್ರಮಾ ಇವ || 3.31.35 ||

ಸ ದೂರೇ ಚಾಶ್ರಮಂ ಗತ್ವಾ ತಾಟಕೇಯಮುಪಾಗಮತ್ |
ಮಾರೀಚೇನಾರ್ಚಿತೋ ರಾಜಾ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜೈರಮಾನುಷೈಃ || 3.31.36 ||

ತಂ ಸ್ವಯಂ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ತು ಆಸನೇನೋದಕೇನ ಚ |
ಅರ್ಥೋಪಹಿತಯಾ ವಾಚಾ ಮಾರೀಚೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 3.31.37 ||

ಕಚ್ಚಿತ್ ಸುಕುಶಲಂ ರಾಜನ್ ಲೋಕಾನಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ |
ಆಶಂಕೇ ನಾಧಿಜಾನೇ ತ್ವಂ ಯತಸ್ತೂರ್ಣಮುಪಾಗತಃ || 3.31.38 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ಮಹಾತೇಜಾ ಮಾರೀಚೇನ ಸ ರಾವಣಃ |
ತತಃ ಪಶ್ಚಾದಿದಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀದ್ ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಃ || 3.31.39 ||

ಆರಕ್ಷೋ ಮೇ ಹತಸ್ತಾತ ರಾಮೇಣಾಕ್ಷಿಷ್ಟಕಾರಿಣಾ |
ಜನಸ್ಥಾನಮವಧ್ಯಂ ತತ್ ಸರ್ವಂ ಯುಧಿ ನಿಪಾತಿತಂ || 3.31.40 ||

ತಸ್ಯ ಮೇ ಕುರು ಸಾಚಿವ್ಯಂ ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಪಹಾರಣೇ |
ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಾರೀಚೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 3.31.41 ||

ಆಖ್ಯಾತಾ ಕೇನ ವಾ ಸೀತಾ ಮಿತ್ರರೂಪೇಣ ಶತ್ರುಣಾ |
ತ್ವಯಾ ರಾಕ್ಷಸಶಾರ್ದೂಲ ಕೋ ನ ನಂದತಿ ನಂದಿತಃ || 3.31.42 ||

ಸೀತಾಮಿಹಾನಯಸ್ವೇತಿ ಕೋ ಬ್ರವೀತಿ ಬ್ರವೀಹಿ ಮೇ |
ರಕ್ಷೋಲೋಕಸ್ಯ ಸರ್ವಸ್ಯ ಕಃ ಶೃಂಗಂ ಛೇತ್ತುಮಿಚ್ಛತಿ || 3.31.43 ||

ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಯತಿ ಯಶ್ಚ ತ್ವಾಂ ಸ ಚ ಶತ್ರುರಸಂಶಯಂ |
ಆಶೀವಿಷಮುಖಾದ್ ದಂಷ್ಟ್ರಾಮುದ್ಧರ್ತುಂ ಚೇಚ್ಛತಿ ತ್ವಯಾ || 3.31.44 ||

ಕರ್ಮಣಾನೇನ ಕೇನಾಸಿ ಕಾಪಥಂ ಪ್ರತಿಪಾದಿತಃ |
ಸುಖಸುಪ್ತಸ್ಯ ತೇ ರಾಜನ್ ಪ್ರಹೃತಂ ಕೇನ ಮೂರ್ಧನಿ || 3.31.45 ||

ವಿಶುದ್ಧವಂಶಾಭಿಜನಾಗ್ರಹಸ್ತ -
ತೇಜೋಮದಃ ಸಂಸ್ಥಿತದೋರ್ವಿಷಾಣಃ |
ಉದೀಕ್ಷಿತುಂ ರಾವಣ ನೇಹ ಯುಕ್ತಃ
ಸ ಸಂಯುಗೇ ರಾಘವಗಂಧಹಸ್ತೀ || 3.31.46 ||

ಅಸೌ ರಣಾಂತಃಸ್ಥಿತಿಸಂಧಿವಾಲೋ
ವಿದಗ್ಧರಕ್ಷೋಮೃಗಹಾ ನೃಸಿಂಹಃ |
ಸುಪ್ತಸ್ತ್ವಯಾ ಬೋಧಯಿತುಂ ನ ಶಕ್ಯಃ
ಶರಾಂಗಪೂರ್ಣೋ ನಿಶಿತಾಸಿದಂಷ್ಟ್ರಃ || 3.31.47 ||

ಚಾಪಾಪಹಾರೇ ಭುಜವೇಗಪಂಕೇ
ಶರೋರ್ಮಿಮಾಲೇ ಸುಮಹಾಹವೌಘೇ |
ನ ರಾಮಪಾತಾಲಮುಖೇಽತಿಘೋರೇ
ಪ್ರಸ್ಕಂದಿತುಂ ರಾಕ್ಷಸರಾಜ ಯುಕ್ತಂ || 3.31.48 ||

ಪ್ರಸೀದ ಲಂಕೇಶ್ವರ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರ
 ಲಂಕಾಂ ಪ್ರಸನ್ನೋ ಭವ ಸಾಧು ಗಚ್ಛ |
 ತ್ವಂ ಸ್ವೇಷು ದಾರೇಷು ರಮಸ್ವ ನಿತ್ಯಂ
 ರಾಮಃ ಸಭಾಯೋ ರಮತಾಂ ವನೇಷು || 3.31.49 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ದಶಗ್ರೀವೋ ಮಾರೀಚೇನ ಸ ರಾವಣಃ |
 ನೃವರ್ತತ ಪುರಿಂ ಲಂಕಾಂ ವಿವೇಶ ಚ ಗೃಹೋತ್ತಮಂ || 3.31.50 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ಏಕತ್ರಿಂಶಃ
 ಸರ್ಗಃ ||